

۱۸۹۷۳۴۲

کتاب فارسی موضوعی

مهرمادی محک

دکتر علی احمد نیا

تو گر عمرت هدر دادی همه را گر تو پر دادی
مده بر باد باقی را که حکمی چون کهر دارد
تو را باید محک باشد به راهت آن کمک باشد
وگرنه سس که جعلی تو پنداری که زر دارد

سرشناسه

عنوان و پدیدآور

: احمدنیا، علی

: کتاب فارسی موضوعی قلمرو ادبی دهم و یازدهم و دوازدهم محک (مشترک رشت
ها)

مؤلف: دکتر علی احمدنیا

: تهران: مبتکران، پیشروان، ۱۳۹۷.

: ۴۲۴ ص: جدول، نمودار

: ۵- ۲۸۱۸ - ۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸

: فنیای مختصر

: ۳۴۶۱۸۵۴

وضعیت فهرست نویسی

شماره کتابخانه: ملی

انتشارات پیشروان (پروانه نشر: ۲۶۲۳)

ناشر: انتشارات مبتکران (پروانه نشر: ۱۶۷/۱۰۰)

تهران: میدان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان نیا، نوبت چاپ اول، ۱۳۹۷، کدپستی ۱۳۱۴۷۶۴۹۶۱

تلفن: ۰۹۴۰۰۰۶۱۰۹۴۱۵۵ دورنگار ۱۰۹۴۱۵۵ www.mobtakeran.com

نام کتاب: کتاب فارسی موضوعی قلمرو ادبی دهم و یازدهم و دوازدهم محک

مؤلف: دکتر علی احمدنیا

دبیر مجموعه: مهندس هادی عزیززاده

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۲۰۰ جلد

حروف نگاری: مبتکران

لیتوگرافی: رسام گرافیک

چاپ: کاش چاپ

فروشگاه

آنلاین

www.mobtakeran.net

بها: ۳۱۰۰۰ تومان

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی برداری
و نقل مطالب بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد.

«شکرش کن شونر همه طوطیان هند»

زین قند پارسی که به پیکانه می‌رود»

ممکن است بارها خواندن یا شنیدن شعری زیبا در شما احساسی دلپذیر برانگیخته باشد؛ این احساس نشانه تأثیر شعر است. آیا هرگز اندیشیده‌اید که راز این تأثیر چیست و چرا چنین سخنی، در مقایسه با سخنان دیگر، رسایی و تأثیر بیشتری دارد؟

کتابی که شما هم‌اکنون پیش رو دارید با یاری خداوند می‌کوشد تا شما را با علمی به نام «بلاغت» (= قلمرو ادب، نظم و متون) آشنا سازد که وظیفه آن شناخت زیبایی‌های سخن و بررسی تأثیر و رسایی آن است.

آرختن بسیار دقیق «بلاغت» (= قلمرو ادبی آثار) علاوه بر آن که به پرسش‌های شما در این زمینه، سخنی درخور علمی می‌دهد، لذتی را که از خواندن و شنیدن یک اثر ادبی می‌برید بیشتر خواهد کرد.

پرسش‌هایی که، منکر سراسری از «قلمرو ادبی» مطرح می‌شود به ندرت از بیت‌ها یا عبارات‌های کتاب درسی است و شما اندک‌اندک باید آرایه‌های ادبی را در بیت‌های خارج از کتاب درسی بیابید. در دسترس نبودن نام و علمی در سطح سؤالات کنکور مرا بر آن داشت تا به تألیف کتاب موضوعی ادبیات فارسی اقدام کنم. از این‌رو زمانی که پیشنهاد تألیف کتاب از طرف انتشارات مبتکران مطرح شد، رفع حس شرم و بسیار عاشقانه از این پیشنهاد استقبال کردم. در اولین جلسه‌ای که داشتم خداوند بزرگ 'ما' را شامل حال من کرد و من را با انسانی بسیار فرهیخته، ادیب، متواضع، وارسته آشنا کرد که رس سخن گفتن، نشان آرامش را در وجودم حس می‌کردم؛ از هم‌زبانی با او لذت می‌بردم و می‌آموختم. احساس کردم با دایرة‌المعارفی از علوم مختلف مواجه شده‌ام؛ او به چند زبان زنده دنیا تسلط داشت: انگلیسی، فرانسه، عربی و ...، کلمات برای او چون موم بود بسیار زیبا شعر می‌سرود، اشعاری که، زمان خواندن آنها بزرگواران، حسی در نظرم مجسم می‌شدند. ایشان «مهندس هادی عزیززاده» بودند که دبیری مجموعه‌ای از کتاب‌های «سازات مبتکران» را برعهده داشتند؛ خداوند را شاکرم که افتخار آشنایی با چنین انسان فاضل و فرهیخته را به من ارزانی داشت. امیدوارم بتوانم باعث سربلندی و سرفرازی این بزرگوار و مدیران انتشارات بجزا' باشم.

ساختار کلی کتاب:

۱. تدریس قلمرو ادبی (= آرایه‌های ادبی) دوره متوسطه (= سال دهم، یازدهم و دوازدهم).

۲. سطح آوایی یا موسیقایی (قافیه، ردیف، واج‌آرایی، سجع، جناس و ...)

۳. سطح بدیع معنوی (تضاد، ایهام، مراعات‌نظیر و ...)

۴. سطح بیانی (تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه)

۱. ارائه مثال‌های متنوع و گوناگون با تأکید بر کتاب‌های درسی سال دهم، یازدهم و دوازدهم.

۲. پرسش‌های چهار گزینه‌ای متنوع و لذت‌بخش در پایان تدریس هر آرایه ادبی.

۳. تست‌های جامع همراه با پاسخ تشریحی

در پایان لازم می‌دانم از جناب آقای یحیی دهقانی مدیرعامل محترم انتشارات مبتکران، مهندس هادی عزیززاده دبیر محترم مجموعه، و همکاران ایشان به‌ویژه مهندس بابک نهرینی، خانم‌ها نیلوفر صفاری قمصری، بهاره خدای، زهرا گودرز و طویلی عینی‌پور که در به ثمر رسیدن کتاب همکاری داشتند سپاسگزاری کنم. همچنین از آقایان دکتر هامون سبطی و دکتر علی سلطانی گرد فرامرزی که از بهترین همکاران من هستند.

ضمناً از دانش‌آموزان سینا احمدنیا، سپهر صالح‌یار و پویا تقوی که در بازخوانی کتاب مرا یاری کرده‌اند، تشکر می‌کنم.

علی احمدنیا - بهار ۹۷

دکتر علی احمد

- دکترای زبان و ادبیات فارسی
- استار دانشگاه و مدرس ارشد
- مؤلف بیش از ۱۵ جلد کتاب، زمینه «بیات» ارائه DVD های آموزشی
- ارائه مقالات علمی - پژوهشی، بیات
- مدرس مرکز «فرد» - ابوریحان - روش «ان» و آموزشگاه هدف

فهرست قلمرو ادبی (= آرایه های ادبی) در کتاب های درسی متوسط: (پایه دهم، یازدهم و دوازدهم)

❖ فارسی ۱ (پایه دهم):

درس یکم: «سن آمیزی - مجاز»

درس دوم: «مَثَل»

درس سوم: تشبیه و ارکان آن

درس چهارم: آزاد

درس پنجم: کنایه

درس ششم: ایهام، قافیه، ردیف

درس هفتم: تشبیه و ارکان آن - جناس - سجع، عبارت مسجع و ارکان سجع

درس هشتم: تضمین - کنایه - ایهام

درس نهم: قافیه، ردیف - کنایه - «استعاره»

درس دهم: کنایه - استعاره

درس یازدهم: تشبیه و ارکان تشبیه

درس دوازدهم: کنایه - عراق

درس سیزدهم: قافیه - اغداق - کنایه - مَثَل - جناس

درس چهاردهم: نمثنا - جناس - ناهمسان (ناقص) و جناس همسان (تام)

درس پانزدهم: آزاد

درس شانزدهم: استعاره

درس هجدهم: تشفیض - تشبیه - سجع - مرعات نظیر

درس هیجدهم: مرعات نظیر

❖ فارسی ۲ (پایه یازدهم):

درس یکم: کنایه - جناس - تشبیه و ارکان تشبیه - مجاز

درس دوم: مجاز

درس سوم: واج آرایی - سن آمیزی - تشبیه - سجع - تضمین

درس چهارم: آزاد

درس پنجم: متناقض نما (پارادوکس)

درس ششم: مثنوی - تشبیه - کنایه

درس هفتم: استعاره - کنایه

درس هشتم: استعاره - تشبیه - کنایه - مجاز پاره - دو بیتهای پیوسته

درس نهم: تشبیه - کنایه - تشفیض

درس دهم: حسن تعلیل - رباعی

درس یازدهم: تشبیه - تشفیض

درس دوازدهم: مجاز - نماد

درس سیزدهم: آزاد

درس چهاردهم: کنایه - استعاره

درس پانزدهم: تشبیه و ارکان تشبیه - استعاره - کنایه

درس شانزدهم: کنایه

درس هجدهم: تشفیض - استعاره

درس هیجدهم: مجاز - کنایه

❖ فارسی ۳ (پایه دوازدهم):

همه آرایه های ذکر شده در کتاب فارسی ۳ (پایه دوازدهم) یادآوری و تکرار شده است. ضمناً برای اطمینان خاطر و تسلط شما عزیزان بر قلمرو ادبی همه آرایه ها و مفاهیم ادبی با مثال های متنوع و لذت بخش همراه با پرسش های چهارگزینه ای بسیار زیبا آمده است تا شما عزیزان زمان مواجه شدن با هر پرسشی از قسمت قلمرو ادبی آرامش خاطر داشته باشید.

صفحه	مبحث
۹	۱- واج آرای
۱۵	۲- سجع
۲۰	۳- ترصیع و موازنه
۲۲	۴- چنانس
۴۷	۵- مرآت نظیر
۵۲	۶- سنج
۶۴	۷- ضمیر
۶۸	۸- تضار
۷۵	۹- متناقضه
۹۲	۱۰- حس آمیزی
۱۰۲	۱۱- ایهام
۱۱۴	۱۲- ایهام تناسب
۱۲۰	۱۳- اشراق
۱۲۸	۱۴- حسن تعلیل
۱۳۹	۱۵- اسلوب معارزه
۱۵۳	۱۶- لف و نشر
۱۵۵	۱۷- تشبیه
۱۹۴	۱۸- استعاره
۲۱	۱۹- کنایه
۲۱۳	۲۰- مجاز
۲۵۱	۲۱- تمثیل و نماد
۲۵۳	۲۲- قافیه و ردیف
۲۶۱	۲۳- تست های جامع
۳۵۳	۲۴- پاستنامه تست های جامع